

Міністерство освіти і науки України
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Філологічний факультет
Кафедра зарубіжної літератури та теорії літератури

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
В.о. декана факультету іноземних мов
Тетяна
КОЛІСНИЧЕНКО

“12” серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
практичної підготовки студентів

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА З ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Освітньо-професійна програма Англійська мова та зарубіжна література

Спеціальність 014. Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
факультет іноземних мов

Мова навчання українська

Чернівці 2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Педагогічна практика з зарубіжної літератури» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Англійська мова та зарубіжна література», затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича 26.02.2024 р.

Розробники: Н. В. Нікоряк – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри зарубіжної літератури та теорії літератури.

Погоджено з гарантом ОП і затверджено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 7 від "12" серпня 2024 року

Завідувач кафедри Єсіпенко Н.Г.

Схвалено методичною радою факультету

Протокол № 1 від "12" серпня 2024 року

Голова методичної ради факультету Беженар І.В.

Н. В. Нікоряк, 2024 рік

ВСТУП

Програма педагогічної практики складена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (1.07.2014 р.), згідно з Положенням про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (31.08.2020 р.) та освітньо-професійної програми «Англійська мова та зарубіжна література» підготовки здобувачів другого (магістерського) освітнього рівня за спеціальністю 014 «Середня освіта».

Педагогічна практика здобувачів вищої освіти є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми для здобуття кваліфікаційного рівня і набуття студентом професійних навичок та вмінь. Вона є невід'ємною складовою частиною процесу підготовки фахівців в університеті. Під час практики студенти закріплюють та поглиблюють набуті раніше знання та уміння з низки дисциплін: Зарубіжна література, Теорія літератури, Основна іноземна мова, Професійне та особистісне становлення вчителя, Технології викладання фахових дисциплін, Соціокультурна компетентність вчителя, Організація позакласної діяльності учнів, Інноваційні технології навчання у сучасній школі тощо.

Практична підготовка здійснюється в умовах професійної діяльності під організаційно-методичним керівництвом викладача університету та фахівця від бази практики. Студенти-практиканти навчаються застосовувати різноманітні технології та методи навчання, знайомляться з передовим педагогічним досвідом, формують особистий стиль викладання.

МЕТА, ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Мета практики – оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами, формами організації роботи в школі; формування у них на базі одержаних в університеті знань, професійних умінь і навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних ринкових і виробничих умовах; розвиток уміння застосовувати набуті знання в умовах реального процесу навчання у школі; вивчення та апробація інноваційних методів та прийомів викладання у закладі загальної середньої освіти; виховання потреби систематично поновлювати свої знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати отримані знання в практичній діяльності.

Згідно з положенням про проведення практики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (протокол № 7 від 31.08.2020 р.):

Завдання педагогічної практики для магістрів першого року навчання: ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою майбутньої професії, сформувати первинні професійні уміння, навички, компетентності із дисциплін загальної та професійної підготовки.

Завдання педагогічної практики для магістрів другого року навчання: закріпити та поглибити теоретичні знання, отримані здобувачами вищої освіти у процесі вивчення теоретичних дисциплін професійної підготовки, сформувати практичні навички зі спеціальності, а також збір фактичного матеріалу для виконання курсових, дипломних і дослідних робіт.

Практика є невід'ємною частиною підготовки до професійної діяльності майбутніх висококваліфікованих фахівців, які готуються до виконання певних професійних функцій та обов'язків на посаді, де вони працюватимуть.

Кінцевим завданням практики є розвинути в здобувачів наступні загальні компетентності (ЗК) та фахові компетентності (ФК):

Інтегральна компетентність – здатність розв'язувати складні задачі або проблеми в галузі освіти, що передбачає здійснення інновацій та/або проведення педагогічних досліджень і характеризується невизначеністю умов.

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології у професійній діяльності.

ЗК3. Здатність планувати та управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати якість виконуваних робіт.

ЗК4. Здатність виявляти та вирішувати проблеми у сфері професійної діяльності, бути критичним і самокритичним.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) та приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність здійснювати науково-педагогічні дослідження, прогнозувати та презентувати їх результати.

ФК1. Здатність до поглиблення знань і розуміння предметної області та професійної діяльності.

ФК2. Здатність використовувати інновації у професійній діяльності.

ФК3. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати потреби, перспективи та наявні ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

ФК4. Здатність до моделювання змісту навчання, формування в учнів ключових компетентностей та здійснення інтегрованого навчання.

ФК5. Здатність використовувати ефективні шляхи мотивації учнів до саморозвитку, спрямовувати їх на прогрес і формувати у них обґрунтовану позитивну самооцінку.

ФК6. Здатність до конструктивної та безпечної взаємодії з учасниками освітнього процесу.

ФК7. Здатність забезпечувати функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

ПК1. Здатність проєктувати безпечне освітнє середовище, освітні програми й індивідуальні освітні маршрути учнів з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ПК2. Здатність здійснювати науково-педагогічне спілкування у філологічній галузі, планувати і проводити навчальні заняття та виховні заходи з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах середньої та вищої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ПК5. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ПК6. Здатність володіти технологіями навчання іноземної мови і літератури, використовувати різноманітні методи і прийоми навчання іноземної мови та зарубіжної літератури в закладах середньої та вищої освіти, оцінювати їх ефективність і розробляти шляхи їх удосконалення.

ПК7. Здатність проектувати форми та методи контролю якості освіти, здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу, обирати та розробляти ефективні види контрольно-вимірювальних матеріалів.

ПК 8. Здатність здійснювати професійну діяльність українською та англійською мовами.

У результаті проходження всього циклу педагогічної практики студент повинен *знати* та *вміти*:

РН1. *РН1.* Демонструє вміння застосовувати знання з психології, педагогіки, філології та літературознавства у практичних ситуаціях здійснення освітньої діяльності, поглиблює знання з предметної області.

РН2. Демонструє вміння використовувати цифрові освітні ресурси, інформаційні та комунікаційні технології для пошуку, обробки та обміну інформацією у професійній діяльності, презентації власних та спільних результатів, реалізації дистанційного та змішаного навчання тощо.

РН3. Називає і описує основні принципи, функції, сучасні форми та методи управління освітньої діяльності, демонструє вміння планувати й управляти освітньою діяльністю, забезпечувати та оцінювати її якість.

РН4. Формулює наявні проблеми у сфері освітньої діяльності, демонструє навички їх критичного аналізу, генерує нові ідеї, аргументує можливі шляхи їх вирішення та критично оцінює їх спроможність.

РН7. Визначає, аналізує та характеризує педагогічні інновації, демонструє вміння їх практичного застосування у професійній діяльності.

РН8. Описує показники якості педагогічної діяльності, аналізує можливі впливи на них внутрішніх і зовнішніх чинників, визначає індивідуальні професійні потреби, шляхи покращення власної педагогічної майстерності, обирає ресурси для професійного розвитку впродовж життя.

РН9. Демонструє уміння класифікувати, упорядковувати і узагальнювати навчальний матеріал відповідно до умов навчального процесу, потреб формування ключових компетентностей та інтегрованого навчання.

РН10. Називає і аналізує шляхи мотивації учнів до саморозвитку, демонструє вміння розробляти план практичної реалізації для формування адекватної позитивної самооцінки й я-ідентичності.

РН11. Демонструє уміння забезпечувати конструктивну та безпечну взаємодію з учасниками освітнього процесу.

РН12. Знає та дотримується умов функціонування безпечного та інклюзивного освітнього середовища.

РН13. Демонструє здатність діяти автономно і в команді.

ПРН1. Демонструє граматичну правильність, лексичний діапазон і соціолінгвістичну відповідність власного мовлення, вільно володіє сучасними лексико-граматичними, орфоепічними, орфографічними та пунктуаційними нормами англійської та української мов для здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування в усному і писемному мовленні; конструює

стилістично довершений текст певного стилю.

ПРН 2. Здійснює лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних жанрів і стилів, а також пояснює ідейно-тематичний зміст різностильових та різножанрових літературних текстів як складної структурносемантичної єдності взаємопов'язаних та взаємодіючих одиниць, враховуючи їх жанрово-стилістичні особливості та ідіостиль автора.

ПРН3. Обирає методи і прийоми навчання іноземної мови і зарубіжної літератури і контролю навчальних досягнень учнів відповідно до цілей і завдань освітнього процесу; оцінює навчальні матеріали та адаптує їх до конкретного освітянського контексту, створює навчально-методичне забезпечення для проведення занять з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН5. Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови і культури для формування духовного світу громадян України, забезпечує організацію діалогу мов і культур на заняттях з іноземної мови і зарубіжної літератури.

ПРН6. Взаємодіє зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовує практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої і вищої освіти.

ПРН7. Демонструє рівень загальнотеоретичної та професійної підготовки з іноземної мови і зарубіжної літератури та методики їх навчання, уміння збирати наукову інформацію з тематики дослідження, використовуючи різні джерела інформації, формулювати цілі та завдання і вибрати відповідні методи дослідження, в тому числі й емпіричні; здійснює самостійний науковий пошук для оптимізації процесу навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в конкретному освітянському контексті.

ПРН 8. Вільно спілкується українською та англійською мовами у професійній діяльності.

ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ПРАКТИКИ

Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Се-местр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	змістових модулів	лекцій	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	2	3	90	3		90						екзамен
Заочна	1	2	3	90	3		90						екзамен
Денна	2	3	3	90	3		90						екзамен
Заочна	2	3	3	90	3		90						екзамен

Зміст педагогічної практики із зарубіжної літератури

Діяльність	Практична реалізація	Результат роботи
Педагогічна практика із зарубіжної літератури для магістрів 1 року навчання		

<p>Підготовчий етап</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● організаційні збори на кафедрі; ● ознайомлення з метою, завданнями, програмою педагогічної практики, з вимогами до студентів-практикантів; ● ознайомлення з наказом про бази практики; ● інструктаж з проходження практики; ● ознайомлення зі зразками звітної документації. 	<p>Ведення щоденника практики</p>
<p>Організаційно-діяльнісний етап</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● знайомство з базою практики, з її організаційним устроєм; ● знайомство з педагогічним колективом школи (бесіда з адміністрацією школи, вчителями зарубіжної літератури, класним керівником); ● знайомство з учнями класів, де буде проходити практика; ● складання індивідуального плану практики; ● вивчення змісту календарного та тематичного планів учителя, за яким закріплений практикант; ● вивчення змісту плану виховної роботи. 	<p>Ведення щоденника практики; складання індивідуального плану практики</p>
<p>Методична робота</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ознайомлення з досвідом учителів школи, новаторів педагогічної діяльності, учителів-експериментаторів; ● відвідування та аналіз уроків «Зарубіжної літератури» учителів-керівників педпрактики; ● ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень; ● вивчення досвіду роботи вчителя-наставника; ● ознайомлення з програмами і підручниками відповідного 	<p>Ведення щоденника практики; розробки планів уроків та дидактичних матеріалів</p>

	<p>предмету;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● ознайомлення з матеріалами і дидактичним забезпеченням викладання фахової дисципліни; ● ознайомлення з методикою проведення традиційних і нетрадиційних уроків; ● введення конспекту пасивних уроків; ● розробка дидактичних матеріалів до тем (згідно навчального плану). 	
Підсумковий етап	<ul style="list-style-type: none"> ● оформлення документації практики з перевіркою керівника від ЗВО; ● захист результатів педагогічної практики. 	Звітна документація студента-практиканта
Педагогічна практика із зарубіжної літератури для магістрів 2 року навчання		
Пасивна практика. Організаційно-діяльнісний етап	<ul style="list-style-type: none"> ● організаційні збори на кафедрі; ● знайомство з організаційним устроєм бази практики та з учнями класів; ● ознайомлення з календарно-тематичним пануванням; ● складання індивідуального плану педагогічної практики; ● відвідування уроків учителів-керівників педпрактики; ● відвідування уроків споріднених дисциплін; ● ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень. 	Ведення щоденника практики
Активна практика. Навчально-методична робота	<ul style="list-style-type: none"> ● складання розкладу проведення власних уроків та взаємовідвідування своїх колег; ● підготовка тематичних, поурочних планів та конспектів уроків, дидактичних та 	Ведення щоденника практики; розробки планів уроків та дидактичних матеріалів; проведення уроків

	<p>роздаткових матеріалів для проведення уроків з обраних тем;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● оволодіння методикою перевірки та оцінювання знань учнів (критерії оцінювання); ● організація та проведення уроків згідно з календарно-тематичним планом практики; ● проведення відкритого уроку «Зарубіжної літератури» і його обговорення; ● проведення залікового уроку та його обговорення; ● відвідування та аналіз уроків, проведених студентами-колегами; ● ознайомлення з роботою вчителів-завідувачів кабінетів (за фахом). 	
<p>Виховна робота</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● ознайомлення з роботою класного керівника (змістом, планом, формами, методами) та набуття практичних умінь роботи з учнівським колективом; ● ознайомлення з позакласною та позашкільною роботою школи (робота предметних гуртків, факультативів тощо); ● складання плану виховної роботи; ● підготовка та проведення інформаційних та виховних годин за планом; ● підготовка сценарію виховного заходу; ● організація й проведення виховного заходу, аналіз результатів; ● дослідження психолого-педагогічних особливостей класу і підготовка відповідної 	<p>Ведення щоденника практики; сценарій виховного заходу; психолого-педагогічна характеристика учня; психолого-педагогічна характеристика класу</p>

	<p>характеристики;</p> <ul style="list-style-type: none"> • дослідження психолого-педагогічних особливостей окремого учня і підготовка його характеристики. 	
Підсумковий етап	<ul style="list-style-type: none"> • оформлення документації практики з перевіркою керівника від ЗВО; • захист результатів педагогічної практики. 	Звітна документація студента - практиканта

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

1 рік навчання	
<i>Тематика</i>	
Підготовчий етап	
Дидактичні основи навчальної діяльності студента-практиканта: зміст, структура, аналіз уроку	
Навчально-методичне забезпечення освітнього процесу НУШ	
Розвиток мовно-літературної освітньої галузі в Україні	
Організаційно-діяльнісний етап	
Планування як основа творчого викладання літератури	
Організація навчальної діяльності учнів на уроках літератури	
Вікові особливості сприйняття школярами літературних творів	
Візуалізація навчального матеріалу в процесі вивчення зарубіжної літератури.	
Основні засоби візуалізації і прийоми візуалізаційної освіти	
Методична робота	
Шляхи, методи та прийоми шкільного аналізу художнього твору на уроках літератури	
Освітньо-виховні завдання та шляхи вивчення біографії письменника на уроках літератури у ЗЗСО	
Впровадження новітніх технологій на уроках зарубіжної літератури	
Нестандартні форми, методи проведення уроків літератури	
Форми і методи роботи з обдарованими дітьми	
2 рік навчання	
Організаційно-діяльнісний етап	
Концепція літературної освіти в ЗЗСО	
Планування та організація праці вчителя зарубіжної літератури	
Особливості вивчення різних видів програмного матеріалу	
Навчально-методична робота	
Взаємозв'язок сприйняття та вікових особливостей учнів із аналізом художнього твору	
Інноваційні підходи до методики проведення уроків зарубіжної літератури	
Методика використання інноваційних технологій на різних етапах вивчення художнього твору	
Розвиток творчих здібностей учнів на уроках зарубіжної літератури	
Виховна робота	
Виховні можливості сучасного уроку зарубіжної літератури	
Шляхи формування читацької компетентності учнів на уроках зарубіжної літератури	

Організація діяльності шкільного літературного гуртка	
Педагогічна мета факультативних занять, їх ідейно-виховна спрямованість	
Інклюзивна освіта: принципи та засади	

ЗВІТНІ МАТЕРІАЛИ

Звітні матеріали педагогічної практики із зарубіжної літератури для магістрів 1 року навчання

1. Звіт про проходження практики.
2. Щоденник практики.
3. Конспекти пасивних уроків.
4. Дидактичні розробки до теми із зарубіжної літератури (згідно навчального плану).

Звітні матеріали педагогічної практики із зарубіжної літератури для магістрів 2 року навчання

1. Звіт про проходження практики.
2. Щоденник педагогічної практики (з планом, затвердженим керівником і висновками керівника, щодо проходження студентами педагогічної практики у кінці щоденника).
3. 1 план-конспект відкритого уроку та 1 план-конспект залікового уроку з наочністю, яку використовували на занятті (на початку планів: «затверджено» – підпис керівника, «узгоджено» – підпис вчителя).
4. Протоколи обговорення залікового та відкритого уроків (підписані керівником практики і секретарем-студентом сокурсником)
5. Одна рецензія на відвіданий відкритий урок колеги-студента (за підписом студента).
6. План виховного заходу (за підписом студента і класного керівника)..
7. Психолого-педагогічна характеристика учня (за підписом студента і класного керівника).
8. Психолого-педагогічна характеристика класу (за підписом студента і класного керівника).
9. Характеристика на студента-практиканта (за підписом керівника, директора школи і завірена печаткою школи).

ОРІЄНТОВНІ БАЗИ ПРАКТИК

База практики – це установа, підприємство, організація різної форми власності та підпорядкованості, що призначена для проведення практики здобувачів вищої освіти, і повинна забезпечувати виконання програми практики для відповідного ступеня вищої освіти (бакалавра, магістра).

Педагогічна практика проходить в закладах загальної середньої освіти. З закладами освіти, організаціями, на яких студенти проходять практику, завчасно укладається договір на її проведення і останні визначаються як бази практики. Розподіл студентів за об'єктами практики і призначення керівників здійснюється випусковою кафедрою і оформлюється наказом ректора. Це, зокрема, такі ЗЗСО м. Чернівці:

Чернівецький ліцей № 4 ЧМР
Чернівецький ліцей № 5 ЧМН
Чернівецький ліцей № 7 ЧМР
Чернівецький ліцей № 9 ЧМР,
Чернівецький ліцей № 16 ЧМР
Чернівецький ліцей № 22 ЧМР

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ

(відповідно до [Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, протокол №7 від 31.08.2020 р.](#))

Керівника практики від кафедри:

- до початку практики видати кожному практиканту індивідуальне завдання;
- представити студентів-практикантів керівнику бази практики, який закріплює практикантів за керівниками від бази практики.
- за 10 днів до початку практики, відповідно до розподілу студентів, на кожен базу практики сформував Паспорт бази практики.
- своєчасно отримати від керівника бази практики витяги з наказу про прийняття здобувачів вищої освіти на практику і призначення керівників від бази практики;
- під час проведення практики постійно контролювати забезпечення належних умов праці і побуту практикантів та дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії відповідно до законодавства;
- контролювати виконання практикантами правил внутрішнього трудового розпорядку, ведення щоденника практики студентами бази практики;
- надавати практикантам методичну допомогу у вирішенні завдань, визначених програмою практики;
- своєчасно подавати завідувачу кафедри письмовий звіт про проведення практики із зауваженнями і пропозиціями щодо її поліпшення.

Керівника практики від бази практики:

- забезпечити необхідні умови для виконання студентом програми практики та, за необхідності, внесення коректив щодо підвищення ефективності проведення практики;
- провести інструктивну (у перший день практики) нараду зі студентом-практикантом. У разі потреби навчити студента-практиканта безпечних методів праці;
- забезпечити облік виходів на роботу студента-практиканта. Про всі порушення трудової дисципліни, внутрішнього розпорядку та про інші порушення повідомляти заклад освіти;
- своєчасно попереджувати нещасні випадки, порушення, які можуть трапитися зі студентом під час проходження практики, а у їх випадку, розслідувати комісією бази практики разом із завідувачем кафедри та відповідальним на кафедрі за практику.
- після закінчення практики надати студенту-практиканту характеристику за

підписом керівника бази практики.

Практикантів:

- до початку практики одержати від керівника практики від кафедри консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- у повному обсязі виконати програму практики та індивідуальні завдання керівників практики від кафедри та бази практики;
- вивчити і дотримуватися правил внутрішнього розпорядку бази практики, правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та відповідно до законодавства;
- своєчасно подати керівнику практики від кафедри звітну документацію, що вимагається програмою практики, й захистити звіти про проходження практики.

ТЕРМІНИ ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми.

Підсумковий контроль здійснюється комісією, яку призначає завідувач кафедри. До складу комісії входять відповідальні особи від структурного підрозділу (факультету, інституту), керівники практики від кафедри, керівники практики від баз практики (за можливістю), викладачі кафедри, які викладали студентам дисципліни професійної підготовки.

Комісія може заслуховувати звіт про проходження практики здобувачів вищої освіти на базах практики в останні дні її проходження, або на кафедрі протягом перших п'яти днів після її завершення. Результати підсумкового контролю заносяться у відомість обліку успішності, залікову книжку здобувача вищої освіти.

Звітна документація з практики зберігається на кафедрі протягом трьох календарних років.

Практикант, який не виконав програму практики, може пройти практику повторно в позанавчальний час, крім тих випадків, коли практика проходила в останній семестр перед атестацією. У разі, якщо специфіка практики не дає можливості повторного проходження, такий студент відраховується з університету.

Підсумки педагогічної практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на вчених радах факультету.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Педагогічна практика оцінюється за 100-бальною шкалою загальноприйнятою національною та ЄКТС шкалою в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	Відмінно

Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	Добре
Задовільно	D (60-69)	Задовільно
	E (50-59)	Достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Оцінювання педагогічної практики із зарубіжної літератури для магістрів 1 року навчання:

Оцінка «**відмінно**» (**A – 90-100 балів**) виставляється студенту, який поставився до практики сумлінно: виконав на високому професійно-педагогічному рівні увесь обсяг навчальної, виховної та методичної роботи, передбаченої програмою з педпрактики, виявив організованість, ініціативність, самостійність та творчість у виконанні завдань модулів; уміло аналізував і проектував способи своєї діяльності, обґрунтовуючи їх теоретично, та свідомо вирішував педагогічні завдання; налагодив тісні контакти з учнями класу; користувався повагою й одержав високу оцінку серед студентів, методистів, керівників педпрактики; якісно підготував звітну документацію та здав у визначений термін.

Оцінка «**добре**» (**B – 80-89 балів**) отримує студент, який виявив інтерес до педагогічної діяльності; виконав на належному професійно-педагогічному рівні увесь обсяг навчальної, виховної та методичної роботи, передбаченої програмою з педпрактики (виконав усі завдання модулів на відповідному рівні); практикант проявив себе організованим і старанним; одержав позитивну оцінку своєї діяльності серед студентів, учителів, методистів і керівника практики; підготував звітну документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

Оцінка «**добре**» (**C – 70-79 балів**) ставиться, якщо практикант виконав усі завдання модулів на доброму рівні. Виявив організованість; продемонстрував добрий рівень методичної вправності; налагодив тісні контакти з учнями класу; користувався повагою й отримав хорошу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів; подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення; допустив незначні помилки у виконанні завдань практики.

Оцінка «**задовільно**» (**D – 60-69 балів**) ставиться, якщо студент в основному виконав завдання модулів, але при цьому: проявив себе як організований, але недостатньо старанний; допустив помилки у виконанні завдань педпрактики; порушив термін подання документації; подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення;

Оцінка «**задовільно**» (**E – 50-59 балів**) ставиться, якщо студент виконав завдання модулів зі значними помилками, з помітним порушенням вимог до оформлення документації. Крім того, порушив термін подання документації;

проявив себе недостатньо ініціативним і самостійним під час педпрактики; є зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики.

Оцінка **«незадовільно» (F – 35-49 балів)** ставиться тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні. Практикант виявив недостатню ініціативність і самостійність під час педпрактики, проявив себе як невідповідальний, недисциплінований; має зауваження щодо дотримання трудової дисципліни, поведінки, етики з місця проходження практики; порушив термін подання документації, до якої є певні зауваження щодо оформлення.

Оцінка **«незадовільно» (Fх – 1-34 балів)** ставиться за систематичні пропуски уроків (занять), відсутність комплекту документації, за повне нерозуміння теоретичних понять.

Оцінювання педагогічної практики із зарубіжної літератури для магістрів 2 року навчання:

Оцінка **«відмінно» (A – 90-100 балів)** отримує студент, який виявив інтерес до педагогічної діяльності; виконав на належному професійно-педагогічному рівні увесь обсяг навчальної, виховної та методичної роботи, передбаченої програмою з педпрактики (виконав усі завдання модулів на відповідному рівні); виявив організованість, сумлінність, ініціативу; продемонстрував високий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, плану-конспекту залікового уроку; проводив уроки на високому рівні, демонструючи глибокі фахові знання; користувався повагою й отримав високу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів; налагодив тісні контакти з учнями класу, студентами групи, проводив високоефективні виховні заходи; подав правильно оформлену документацію у визначений термін.

Оцінка **«добре» (B – 80-89 балів)** ставиться за виконання практикантом усіх завдань модулів на відповідному рівні; виявив організованість, сумлінність, ініціативу; продемонстрував високий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, плану-конспекту залікового уроку; проводив уроки на високому рівні, демонструючи глибокі фахові знання; користувався повагою й отримав високу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів; налагодив тісні контакти з учнями класу, проводив високоефективні виховні заходи; подав правильно оформлену документацію у визначений термін.

Оцінка **«добре» (C – 70-79 балів)** ставиться, якщо практикант виконав усі завдання модулів на хорошому рівні; продемонстрував добрий рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, плану-конспекту залікового уроку; проводив уроки на хорошому рівні, демонструючи достатні фахові знання; налагодив тісні контакти з учнями класу проводив ефективні виховні заходи; користувався повагою й отримав хорошу оцінку методистів, керівників педпрактики, студентів; подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення; допустив незначні помилки у виконанні завдань практики.

Оцінка **«задовільно» (D – 60-69 балів)** ставиться, якщо студент в основному виконав завдання модулів, але при цьому: допустив помилки у виконанні завдань педпрактики; продемонстрував посередній рівень методичної вправності при складанні конспекту уроку, плану-конспекту залікового уроку;

порушив термін подання документації; подав документацію, до якої є певні зауваження щодо оформлення; проявив себе як організований, але недостатньо старанний.

Оцінка «задовільно» (E – 50-59 балів) ставиться, якщо студент виконав завдання модулів зі значними помилками, з помітним порушенням вимог до оформлення документації; проявив себе недостатньо ініціативним і самостійним під час педпрактики; не провів усієї кількості уроків, зазначених у вимогах педпрактики; має зауваження щодо дотримання режиму праці, поведінки, етики з місця проходження практики; порушив термін подання документації;

Оцінка «незадовільно» (F – 35-49 балів) ставиться тоді, коли окремі завдання модулів виконані на незадовільному рівні, з помітним порушенням вимог до оформлення документації; має зауваження щодо дотримання трудової дисципліни, поведінки, етики з місця проходження практики; проявив себе як невідповідальний, недисциплінований. Кількість проведених уроків становить 50% від їх загальної кількості.

Оцінка «незадовільно» (Fх – 1-34 балів) ставиться за систематичні пропуски уроків (занять), відсутність комплекту документації, за повне нерозуміння теоретичних понять.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ПІДСУМКАМИ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

Розподіл балів педагогічної практики із зарубіжної літератури для магістрів 1 року навчання:

№	Діяльність	Практична реалізація	Кількість балів за вид роботи	Всього балів
1	Підготовчий етап	<ul style="list-style-type: none"> ● організаційні збори на кафедрі; ● ознайомлення з метою, завданнями, програмою педагогічної практики, з вимогами до студентів-практикантів; ● ознайомлення з наказом про бази практики; ● інструктаж з проходження практики; ● ознайомлення зі зразками звітної документації. 	2 2 2 2 2	10
2	Організаційно-діяльнісний етап	<ul style="list-style-type: none"> ● знайомство з базою практики, з її організаційним устроєм; ● знайомство з педагогічним колективом школи (бесіда з адміністрацією школи, вчителями зарубіжної літератури, класним керівником); ● знайомство з учнями класів, де буде проходити практика; ● складання індивідуального плану практики; ● вивчення змісту календарного та тематичного планів учителя, за яким 	4 4 4 4 4	24

		закріпленний практикант; ● вивчення змісту плану виховної роботи.	4	
3	Методична робота	<ul style="list-style-type: none"> ● ознайомлення з досвідом учителів школи, новаторів педагогічної діяльності, учителів-експериментаторів; ● відвідування та аналіз уроків «Зарубіжної літератури» учителів-керівників педпрактики; ● ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень; ● вивчення досвіду роботи вчителя-наставника; ● ознайомлення з програмами і підручниками відповідного предмету; ● ознайомлення з матеріалами і дидактичним забезпеченням викладання фахової дисципліни; ● ознайомлення з методикою проведення традиційних і нетрадиційних уроків; ● введення конспекту пасивних уроків; ● розробка дидактичних матеріалів до тем (згідно навчального плану). 	3 10 8 3 3 3 3 5 8	46
4	Підсумковий етап	<ul style="list-style-type: none"> ● оформлення документації; ● захист результатів педагогічної практики 	10 10	20
	Усього:			100

Розподіл балів педагогічної практики із зарубіжної літератури для магістрів 2 року навчання:

№	Діяльність	Практична реалізація	Кількість балів за вид роботи	Усього балів
<i>Пасивна практика</i>				
1	Організаційно-діяльнісний етап	<ul style="list-style-type: none"> ● організаційні збори на кафедрі; ● знайомство з організаційним устроєм бази практики та з учнями класів; ● ознайомлення з календарно-тематичним пануванням; ● складання індивідуального плану педагогічної практики; ● відвідування уроків учителів-керівників педпрактики; ● ведення щоденника психолого-педагогічних спостережень. 	1 1 1 2 3 2	10
<i>Активна практика</i>				
2	Навчально-методична робота	● складання розкладу проведення власних уроків та	3	

		<p>взаємовідвідування своїх колег;</p> <ul style="list-style-type: none"> ● підготовка тематичних, поурочних планів та конспектів уроків, дидактичних та роздаткових матеріалів для проведення уроків з обраних тем; ● оволодіння методикою перевірки та оцінювання знань учнів (критерії оцінювання); ● організація та проведення уроків згідно з календарно-тематичним планом практики; ● проведення відкритого уроку «Зарубіжної літератури» і його обговорення; ● проведення залікового уроку та його обговорення; ● відвідування та аналіз уроків, проведених студентами-колегами; ● ознайомлення з роботою вчителів-завідувачів кабінетів (за фахом). 	5 2 8 10 10 4 3	45
3	Виховна робота	<ul style="list-style-type: none"> ● ознайомлення з роботою класного керівника (змістом, планом, формами, методами) та набуття практичних умінь роботи з учнівським колективом; ● ознайомлення з позакласною та позашкільною роботою школи (робота предметних гуртків, факультативів тощо); ● складання плану виховної роботи; ● підготовка та проведення інформаційних та виховних годин за планом; ● підготовка сценарію виховного заходу; ● організація й проведення виховного заходу, аналіз результатів; ● дослідження психолого-педагогічних особливостей класу і підготовка відповідної характеристики; ● дослідження психолого-педагогічних особливостей окремого учня і підготовка його характеристики. 	2 1 2 2 2 10 3 3	25
4	Підсумковий етап	<ul style="list-style-type: none"> ● оформлення документації; ● захист результатів педагогічної практики. 	10 10	20
	Усього балів:			100

Критерії оцінювання відкритого/залікового уроку
Загальна кількість балів, яку може набрати студент – **10 балів**.

Урок оцінюється за такими критеріями:

1	Обґрунтованість обраного типу заняття та структури заняття (логічність, послідовність етапів уроку).	0-1 б.
2	Відповідність прийомів та методів роботи меті та типу заняття.	0-1 б.
3	Збалансованість різних видів роботи (колективна, групова, індивідуальна)	0-1 б.
4	Врахування можливостей учнів (увага до слабких учнів)	0-1 б.
5	Співвідношення мовлення вчителя та учня	0-1 б.
6	Використання дидактичного матеріалу (науково-методична спрямованість, доречність)	0-1 б.
7	Атмосфера заняття (спокійна, бадьора, ритмічна)	0-1 б.
8	Поведінка вчителя (доброзичлива, уважна, коректна тощо).	0-1 б.
9	Поведінка учнів (зацікавленість уроком, роботою, увага тощо)	0-1 б.
10	Об'єктивність, такт і етика оцінювання учнів.	0-1 б.

Критерії оцінювання виховного заходу

Загальна кількість балів, яку може набрати студент – **10 балів**.

Виховний захід оцінюється за такими критеріями:

1	Педагогічна доцільність проведення даного заходу.	0-1 б.
2	Визначеність і зумовленість мети й завдань виховної справи, їх реалізація на кожному етапі та в цілому.	0-1 б.
3	Організація предметної діяльності школярів, їх активність і самостійність на всіх етапах заходу	0-1 б.
4	Відповідність основній меті й завданням заходу, його форма, методи та прийоми виховання.	0-1 б.
5	Здійснення комплексного підходу до виховання учнів: реалізація основних напрямів виховання і вплив на всі сторони особистості школяра: емоційну, мотиваційну, діяльнісно-вольову.	0-1 б.
6	Використання дидактичного матеріалу (науково-методична спрямованість, доречність)	0-1 б.
7	Врахування вікової психології школярів, їх організованості, уважності, зібраності, вольової активності, захоплення справою.	0-1 б.
8	Рівень взаємодії і співробітництва між вчителем і учнями.	0-1 б.
9	Стиль спілкування, колективна творчість, демократизм у роботі.	0-1 б.
10	Результативність виховного заходу.	0-1 б.

Критерії оцінювання документації

Загальна кількість балів, яку може набрати студент – **10 балів** за наявність таких документів:

1. Звіт про проходження практики (за підписом студента).
2. Щоденник практики (з планом, затвердженим керівником і висновками керівника, щодо проходження студентами педагогічної практики у кінці щоденника).
3. План-конспект відкритого заняття з наочністю, яку використовували на занятті (на початку планів: «затверджено» – підпис керівника, «узгоджено» – підпис викладача)
4. План-конспект залікового заняття з наочністю, яку використовували на занятті (на початку планів: «затверджено» – підпис керівника, «узгоджено» – підпис викладача).

5. Протокол обговорення відкритого заняття (за підписом керівника практики, секретаря (студента-однокурсника).
6. Рецензія на заняття, проведене іншим студентом-практикантом (за підписом студента).
7. Розгорнутий план виховного заходу (за підписом студента і класного керівника).
8. Психолого-педагогічна характеристика учня (за підписом студента і вчителя).
9. Психолого-педагогічна характеристика класу (за підписом студента і класного керівника).
10. Характеристика на студента-практиканта (за підписом вчителя, директора школи і завірена печаткою).

Кожен пункт документації з 1 по 10 оцінюється за наступною шкалою:

- 1 – на високому рівні (у повному обсязі, естетично, чітко, якісно) з дотриманням академічної доброчесності;
- 0,5 – на середньому рівні (у неповному обсязі, неякісно, без дотримання норм);
- 0 – незадовільно (відсутність документа або наявність плагіату).

Рекомендована література

Основна

1. Бузинська В., Горбачевська І. Педагогічна практика : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. університет, 2013. 160 с.
2. Мацевко-Бекерська Л. Методика викладання світової літератури : навч.-метод. посіб. Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. 296 с.
3. Мирончук Н.М. Методичні основи організації педагогічної практики студентів закладу вищої освіти: метод. посібн. Житомир, 2017. 52 с.
4. Мірошниченко Л. Методика викладання зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах: підручник. Київ : Видавничий дім «Слово», 2010. 432 с.
5. Педагогічна практика: Методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 «Середня освіта», спеціалізація 014.02 Середня освіта (мова та зарубіжна література (англійська)) / уклад. : Н. В. Нікоряк, А. В. Сажина. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 79 с.
6. Педагогічна практика: навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра, магістра спеціальності «Філологія» освітньо-професійних програм «Мова і література (англійська)», «Мова і література (німецька)», «Мова і література (французька)», «Мова і література (іспанська)» / укладачі: К.М. Ружин, О.А.Каніболоцька, Н.О. Надточий. Запоріжжя: ЗНУ, 2019. 106 с.
7. Орлова О. Методика навчання зарубіжної літератури : навч.-метод. посіб. Полтава : ПНПУ, 2021. 109 с.

Допоміжна

1. Формування особистості в освітньо-виховному середовищі навчального закладу: проблеми і пошуки: зб. наук. праць / за заг. ред. доц. Мирончук Н.М. Житомир: ФОП «Левковець», 2014. 244 с.
2. Губенко О.В. Психологічна діагностика й активізація у старшокласників й молоді творчих науково-технічних здібностей: науково-методичний посібник. Київ: Педагогічна думка, 2016. 228 с.
3. Ніколенко О. Сучасний урок зарубіжної літератури : посібник. 5–11 класи. Київ : Академія, 2003. 288 с.
4. Нікоряк Н., Сажина А. Екранізації творів світової літератури XIX ст. : метод. реком. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 64 с.
5. Штейнбук Ф. Методика викладання зарубіжної літератури в школі : навчальний посібник. 2-ге вид., випр. та уточн. Тернопіль : Мандрівець, 2009. 280 с.
6. Книжка для вчителя. Уроки зі зарубіжної літератури. 5 клас / упор. О. Ніколенко О., Л. Мацевко-Бекерська, О. Орлова. Київ : Грамота, 2013. 262 с.
7. Книжка для вчителя. Уроки зі зарубіжної літератури. 6 клас / упор. О. Ніколенко О., Л. Мацевко-Бекерська, О. Орлова. Київ : Грамота, 2014. 265 с.
8. Книжка для вчителя. Уроки зі світової літератури. 7 клас. / упор. О. Ніколенко, О. Орлова, І. Фісак. Київ : Грамота, 2015. 248 с.

Інформаційні ресурси

1. Академічна доброчесність. Сайт Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://www.chnu.edu.ua/universytet/vazhlyvo/akademichna-dobrochesnist/>
2. Веб-сайт Міністерства освіти і науки України: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi>
3. Електронна бібліотека України. Ресурси відкритого доступу. URL : <http://www.elibukr.org/uk/resursi/resursividkritogo-dostupu.html>
4. Закон України «Про вищу освіту». URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
5. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
7. Міністерство освіти і науки України. Нормативно-правова база. URL: <http://old.mon.gov.ua/ua/activity/63/64/normativnopravova-baza/>
8. Положення «Про проведення практики здобувачів вищої освіти Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» (2020 р.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1iv-6y5zOgwEk3AJa98MvfvxwVjrmTLMi/view>
9. Бібліотека методичних матеріалів. Всеосвіта. URL: <https://vseosvita.ua/library>

10. Зарубіжна література. Перелік навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України для використання в 5-11 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою. URL: <https://docs.google.com/spreadsheets/d/16NyRYEKgeQ4T5BE68La-s2gn0q2MPyIWSWx-Vdw-zmA/edit?pli=1#gid=1385777575>
11. Розробки з зарубіжної літератури. *На урок.* URL: <https://naurok.com.ua/biblioteka/zarubizhna-literatura>
12. Світ філолога. URL: <https://svitfilologa.com.ua/>
13. Тисяча журавлів : сайт для вчителів зарубіжної літератури України. URL: <https://www.1000журавлів.укр>